

Výukový program Informace – doporučení pro využití v edukaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Výukový program je využitelný i pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří potřebují a mají získávat stejné kompetence jako všichni ostatní žáci (přestože úroveň a obsah jednotlivých kompetencí mohou do určité míry být přizpůsobeny možnostem a limitům těchto žáků). Při realizaci programu v takových případech doporučuji respektovat následující specifika:

- Používané pojmy je třeba podrobně a srozumitelnou formou vysvětlovat – zejména s ohledem např. na žáky s lehkým mentálním postižením (vzdělávají se především na učilištích), případně na přítomné žáky se smyslovým postižením (sluchovým nebo zrakovým) anebo žáky s poruchami autistického spektra; u všech těchto skupin je nutné počítat s určitými (do značné míry individuálními) obtížemi v porozumění cizím nebo málo frekvencovaným pojmům, a také s omezeným rozsahem slovní zásoby (i té pasivní). Rovněž orientace těchto žáků v problematice společenských a občanských vztahů a souvislostí může být pravděpodobně velmi omezena. Je třeba vše zjednodušovat a popisovat.
- Abstraktní pojmy je vhodné nejen vysvětlovat, ale také propojovat s využitím konkrétních a praktických příkladů a ukázek. Jinak tito žáci totiž nemusí správně porozumět i významu takových pojmů, jako např. „komerční“ nebo „veřejnoprávní“.
- Při aktivitách, kde žáci pracují např. s konkrétními vzorky mediálních zpráv, které mají třídít, rozlišovat nebo porovnávat, je třeba využívat dostatečně kontrastní typy zpráv, aby sledované prvky a znaky byly dobře patrné a odlišitelné (žáci často nedokážou správně diferencovat).
- Je také nutné ponechat dostatečný čas na zpracování zadaných úkolů u žáků s některými typy obtíží (např. žáků s mentálním postižením nebo se specifickými vývojovými poruchami učení), kteří potřebují někdy i násobek časového limitu ve srovnání s ostatními žáky, aby měli možnost splnit takový úkol kvalitně a úspěšně (pokud vůbec).
- Pro hyperaktivní žáky (s ADHD) je vhodné složitější a delší úkoly rozfázovat do menších a kratších dílčích podaktivit, které mohou plnit postupně. Aktivity provázené volnějším pohybem budou u těchto žáků ale zpravidla velmi oblíbené a vítané.
- U všech těchto žáků je třeba kontrolovat správné porozumění zadání úkolu (některé formulace zadání jsou v programu poněkud složité na úroveň takových žáků) a poté ověřovat v průběhu realizace aktivity jejich postup a případně jim poskytovat nezbytnou podporu, aby mohli aktivitu úspěšně dokončit (snížená schopnost čtení a porozumění textu u žáků s mentálním postižením, vysoká chybovost při čtení textů u žáků s dyslexií nebo dysortografií apod.).
- U žáků s mentálním nebo pohybovým (tělesným) postižením je nutné počítat s omezenou schopností prostorové a pravolevé orientace a příp. také se zvládnutím požadovaných pohybových úkonů (např. při hře „Bing, Beng, Bang“, která by byla značně komplikovaná také v případě účasti některých žáků se smyslovým postižením apod.).
- U žáků s poruchami autistického spektra může být velmi limitující zejména jejich omezená schopnost recipročního jednání (včetně vzájemná kooperace se spolužáky, navazování a udržování očního kontaktu s ostatními nebo přímo dotyků a tělesné blízkosti druhých osob).

